

SZENTES ÉS VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap és esütörtökön.**
Előfizetési ár:
a félévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron **számit fel.**

Emberiség.

Az emberi társadalom minden külön rétegében három csoportját találjuk a számbavehető egyéneknek. Az egyik csoporthoz tartoznak, akiknek tisztességük és magukhoz való, közhasznú tudásuk is van; a másik csoporthoz, akiknek csak tisztességük van, tudásuk azonban fogyatékos; végre a harmadik csoport azokból áll, akiknek tisztességük nincs, ellenben tudásuk csak átka embertársainak, káros mindepenként a közjóra.

Az emberiség rétegeit e három fajtájukban tekintve, azt tapasztaljuk, hogy a fentálló társadalmi rendben csak az első csoportbeliek képesek a maguk erejéből — mások kára nélkül — boldogulni; a második csoportbeli már csak akkor boldogul, ha embertársai támogatják és elzúlleni nem engedik; végre a harmadik csoportbeliek csak úgy tartják fent magukat, hogy a másik két csoportbelin, azok kárára, élőködnek. De még a jóra való és életrevaló csoportbelieknek is mód

felett meg van ma nehezítve a megélhetésük, mert résztart a természet, részint a fentálló társadalmi rend sokszor nagyon mostohán bánik velük.

Mivel pedig forgatókéje — közülük — vajmi kevésnek van, és mivel ami kis jövedelem van, az évről-évre szükségletei fedezésére kell és teljesen fel is megy erre: ezek is ki vannak téve annak a veszedelemnek, hogy vagyonkájuk fogy, egyre apad, utóbb egészen ki is merül és természetes, hogy ekkor ezek is panaszra fakadnak az állami és társadalmi rend ellen. Mikor pedig idáig eljutottak, nem sok, egyetlen billenés kell csak hozzá, hogy ők is a nép ama rétegéhez süllyedjenek le, mely a lételeit meg nem engedett, törvénytelen eszközökkel akarja toldozni-foltozni.

E tömegek növelésében nagy része van még egy másik, illetve harmadik tényezőnek is; az önzőknek, kiknek személyében felebarát, polgártárs, testvériség, haza — mind, mind merőben ismeretlen, számba se vehető fogalmak és akik miatt egész családok, egész vidékek tönkremehetnek, csak

ők éljenek dúslakodó jólétben, csak az ő zsebük teljék meg duzzadásig. És ezt a céljukat a tudatlan, senki által kellően ki nem okosított néppel könnyű szerrel el is érvény, nem csuda, ha a nép anyagi és erkölcsi értékében egyre mélyebbre süllyed és olyan gondolatokkal foglalkozik, olyan cselekedetekre is vetemedik, melyek a fentálló állami és társadalmi rendet fel-forgatással fenyegetik.

Olyan társadalmi vagy állami intézmény, a mely a népet boldogulásban elősegítse, nagyon kevés van; ellenben olyan, mely a nép keservesen megtakarított fillereit elszedegíti és vagyonkájából kiforgatja, aránylag nagyon is sok. Hiszen nálunk Szentesen is tapasztaltuk, csak az utóbbi 10 év lefolyása alatt is, hány ilyen intézmény keletkezett a demagógia élődsi növényei jövótábol és mindannyszor vagyonában érzékenyen megkárosítva, az istenadta jó nép, ennek dacára nem-ujra meg-ujra felül a zsebe ellen intézett ezeknek a nyilt rablóhadjáratoknak? Nem csuda ilyen körülmények közt, hogy a nép nem olyan, amilyen-

TARCA.

Őrök bosszú.

Nem fogja álmaid zavarni,
Hogy üdvömet elgázolad!
Tovább mulatva és hódítva
Haladsz az életúton át.

Uj kedvesed ölébe dölve,
Halovány arcom nem kísért,
Diadalaid elmeséled:
»Ez is elpusztult szívemért!«

Igen, elpusztult szép szerelmem!
Lehet, hogy érted meghalok!
Oh, légy csak büszke, gyilkos is vagy,
Mar teljes a diadalod.

De ne örülj azért előre,
Oh, ne örülj, mert meghalok!
Takarhat a sír halma engem:
Dalaimban föltamadok.

Nem lesz, szép angyalom, ez egyszer
Oly édes az a győzelem;
Daj szívem vére és belőle
Számodra kárthat terem.

Minden dalom kérlelhetetlen
Vádlód és bírád egyaránt,
Oh, ez a vád, ez az ítélet
Őrökre él, örökre bant!

Ki úgy szerettek: emelni
En fogom szégyenszopod.
Ismerni fogja a jövő is
Bűnödöt és kárthatod!

Ha meghalok s ha egykor téged
Is földnek a sír hanjái,
Még akkor is fog élni bosszúm,
Még akkor is fog sujtani.

Varsányt Gyula.

A primadonna levele.

Egy esztendő fátyola borítja e történetet. . . .

K. . . n annak idején sok szóbeszéd tárgyat képezte a következő — kissé pikáns háttérü — eset.

Színház után egy jogászokból álló társaság a közeli szállodába ment, vidáman folytatni a szép estét.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchits, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánlatik.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szerelik. A gyógyszerárakban áruzenként 4 koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

nek — az édes hazára — és saját jól felfogott érdekére való tekintettel, lennie kellene.

Hát az értelmiség? Hogyan is vagyunk vele? Ez is két osztályba sorozható: a birtokos és tisztviselő osztályba.

Az uraságok legnagyobb része, — érteve ez alatt a birtokos értelmiséget, állásához méltóan, nemesen fogja fel a rendeltetését és a népet, annak izmosítását családra, hazára egyformán életfeltételnek tudja. Meg van róla győződve, hogy a nemzettestben ő a vér, a nép meg a törzs, kéz és láb és jól tudja, hogy megromlik a vér, ha a test egyéb alkatrészeinek mozgékonytását egyformán üde erőben fent nem tartják; viszont elhal a törzs, ha a vér megromlik.

A vagyonos értelmiség egy másik, szintén jelentékeny része azonban — sajnos — nincs teljes tudatában az ő társadalmi rendeltetésének. Ez a népet csak eszköznek tekinti, de nem látja benne a lét küzdelmében veríték izzadó testvért, a felebarátot, kinek a magáénál súlyosabb helyzetét gögösen megvetni nem szabad, kinek gyarlóságot inkább jóakarattal elnézni kell, kinek hibáit nagylelkűen megbocsátani lehet és illik, kinek jó irányban való vezetését a gondviselés épp ő reájuk, a gondatlan életre kiválasztottakra bízta.

A vagyonos értelmiség e két különvált felfogású csoportjának értékét legjobban kimutatja az a példa, hogy míg az első csoportba tartozóknál egész törzs népcsalád van szolgálatban apáról fiúra átörökölődve és soha el se kívánczik onnan, — addig a másik csoportbeli alig kap pénzére is munkás aki nála van, az is meglöpi, sőt nem egyszer meg is bosszulja magát rajtuk egy vagy más módon, az elszenvedett embertelen bánásmódot.

lázdát idegeimet lecsillapítsam. . . Most a rendez-vous idejét várom türelmetlenül.

— Ah, hat találkára hívtot meg a levélke írója? — kérdezték tőle kíváncsian.

— De ha már ennyit bevallottál, azt is megmondhatod, hogy ki az a hölgyecske, — puhatóldozott a mellette ülő barna fiú.

Eleinte szabadkozott Gabi, végre mégis megszaga.

— Hihetetlen! — kiáltott fel az előbb szóló. — Mar én próbáltam annál a fekete szemű színésznoćskénél szerezni, de hiába volt minden ostrom; nagyon éretnes.

— Az csak természetes, ilyen ábrázattal nem lehet credmnyére jutni, — nevetett Gabi.

A gúnyolt fiú, kinek Halmi volt a neve, erre haragosan megjegyezte:

— No, te sem ellenáthatatlan hódító tehetőségnek köszönheted a meghívást, az egész elbeszéléseid talán csak dicsekvés, ami már szokásod!

— Fogadasként társasvacsera fizetésére kötelezem magam, ha — amit elmondottam — szóról-szóra nem volna igaz és a színésznőcske el nem fogadna a levélkében kitűzött időben és helyen, — vágta vissza hevesen Gabi.

— All a fogadás! — sietett mondani Halmi. — De csak oly kikötéssel, hogy téged, a primadonna tudta nélkül, a találkozás helyéig kísérlek.

Az értelmiség másik főcsoportját képezik a szolgálati viszonyban levők, a kishivatalnoktól fel a legmagasabb fokig, a napdíjastól a méltóságos úrig. Képzettség dolgában e főcsoportnál észlelhető a legváltozatosabb különféleség és természetes ezért, hogy itt van a legtöbbféle tévedés, sőt eltévelyedés is. Egy rész és főcsoportnak az ügyetlen intézkedések ügyes végrehajtója; a másik rész üdvös rendelkezések ügyetlen foganatosítója; a harmadik rész vak eszköz, mely feléle talpnyaló, elfogult, gondolkozni se merő uszályhordozó, lefelé elbizakodott, gögös, sőt durván otromba. És ki volna képes elsorolni mindazokat az árnyalatokat, miket az úgynevezett tanult osztályt értelmiségben és jellemben élénk tár? Egy hiba azonban közös vonásnak látszik az egész vonalon: természetesen elég igazságosok, alant nem elég lelkiismeretesek; — ez alól is van általában kivétel, de vajmi kevés és természetesen, hogy ilyen viszonyok közt lehetetlen a népek is meg nem romlania.

Vegyük ezekhez még azt a sok magánfoglalkozást, magánvállalatot, minnek a nép szintén jóformán szabad prédájává van bocsátva és amely — amennyire lehet — mind rajta is van, hogy a nép bizalmát megcsalja, véret kiszipolyozza. Hiszen az egyszerű eljárású, becületes, de tanulatlan nép jóhiszeműségét könnyen ki lehet aknázni; nem kell hozzá más, csak — lelkiismeretlenség.

Látható pedig ezekből, hogy ha szociálistámról beszélünk, — a baj félszékét nem a népből, hanem azokban a vezetőiben kell keresni, kikben megbizik. Ezért lehet bár ezt a veszedelmet időlegesen eltojtani, — kiölni nem sikerül egészen. Amíg a nép hivatott vezetői, ha nem is az egész vonalon, de itt-ott mulasztásokba es-

— Protestállok ellene, ezt nem fogadhatom el? — így kezelt lezavazni Gabi az utóbbi ajánlatot.

— Nincs mentség, más mód nem kínálkozik, hogy meggyőződést szerezzünk az eset valódiságáról és kimeneteléről, — vágott közbe egy nyurga jogász.

— Halminak igaza van! — mondták a többiek.

Borozgatva folytatták tovább a társalgást, míg elérkezett a rendez-vous-ra kitűzött idő. Nem kellett messzire menni, a bogárszemű színésznoć ugyanabban a szállodában lakott, melyben ezek a vigkedvű fiatal emberek mulattak.

Gabi tehát, kit Halmi néhány lépésnyi távolságban kísért, a levélkében jelzett ajtóhoz lopódzott és a bevett ital-nyerte bátorsággal bekopogtatott.

— Ki az? — kérdé egy női hang belülről.

— Én vagyok . . . tudod . . . megkaptam a levélkédet . . . felelt vissza a mámoros ifjú.

— Azonnal! — hangzott a válasz és néhány pillanat múlva kinyílt az ajtó.

A fiatal ember besurrott a szobába Nagy sötétség vette körül, de egy édes fehér alak mozgása kivált a feketeségből.

— Mindjárt világosságot gyújtok, —

nek, vagy tényleg bűnökben leledzenek a nép igaza, jóvolta körül, addig a szociálistus mindig fel-fel fogja ütni a fejét.

Gyökeres orvoslásra van szükség, hogy e társadalmi nyavalyát kiirtsuk annyira, hogy ne csak a népből kiütő tünetek szűnjenek meg, hanem annak az értelmiségben rejlő csirait is elöljük.

Az egyedüli orvososság — ne kicsinyeljük ezt a legnagyobbakat se, — a népek magunkhoz emelése, testvéries szeretése, emberies megbecsülése és főleg — oktatása. Emberriség, meg sok és jó iskola kell a népeknek.

A Tisza-híd forgalomba adása.

Korszakos ünnepe volt vármegyénknek j. hó 3-án, amikor a Szentés és Csongrád között épült monumentális tiszai vashíd, mely közötti és vasúti közlekedés céljára, államköltségen épült, a kereskedelemügyi minisztérium kiküldötte: Szántó Albert miniszteri tanácsos a közforgalomnak átadta.

Ez új hídunk forgalomba adásával új perspektívája is nyílik meg Szentés és Csongrád népe előtt a kulturális és gazdasági előhaladásnak, mert leromboltatván a két várost egymástól elválasztó közlekedési akadály, bizonyosra vehető, hogy mindkét népes és virágzó hely anyagi jólétének új erőforrásait fogja megnyitni a közsönhatás, melyet az egymás közt való akadálytalan közlekedés felidéz.

Halátlanság volna a vármegye, halátlanság különösen Szentés és Csongrád közönsége részéről, ha a hidavátó ünnepség alkalmából meg nem emlékeznek arról, akinek első sorban köszönhetjük, hogy az államhatalom ezt a hidat megépítette: Vadnay Andorról, a vármegyénknek — fájdalom — oly korán elhunyt főispánjáról.

Mert ki tagadhatja, hogy övé az érdem oroszlánrésze? —

— Nem szükséges . . . jobb így . . . volt az ifjú ideges válasza.

A hang furcsának tűnt fel Thália papnőjének s — gyertyát gyújtott. Gabi meglátva, felsikoltott.

— Távozzék innen! Mit akar?

A mámoros és csalódott ifjú bosszúsan fejel:

— Hat nem én vagyok az a bizonyos, akit vársz?

Mit jelentesen akkor az a szerelmes levélke, mit nekem küldtél? . . .

— Én, önnök? — kérdé a színésznoć, ki ezalatt jobban elburkolta magát.

Gabi előrántotta a rózsaszínű levélkét és mutatta.

— Ah, Palinak irt levelem, — szaladt ki a Most önkéntelenül a primadonna szájából. Szó már megértette Gabi a helyzetet. A közolga őt Palinak vélte, kinek szobájában oly otthonosan hevert a pamlagon.

A fogadást tehát elvesztette. Nem ő volt az a bizonyos »En vagyok, akit a találka megilletett. . .

Azt a tanulságot mégis levonta, hogy máskor, hasonló esetben, nem fog előre dicsekedni, csak akkor, ha az »En vagyok« csakugyan — ő volt!

Mikor az alföldi tranverzális út készen volt és Hegedűs Sándor akkor volt kereskedelemügyi miniszter lejtött Félégyházára, hogy kint az úton, Félégyháza és Csongrád között azt a nagyszabású közlekedési művet a közforgalomnak ünnepélyesen átadja, — V a d n a y Andor dr. főispán volt az, aki a minisztert figyelmeztette, hogy az állandó Tisza-híd kiépítése nélkül a kormány az alföldi tranverzális út kiépítésével, melybe az állam milliókat fektetett, csak csonka, fél-munkát végzett, ha annak a Tisza folyó által szétszakított két szakaszt egymás között egy új hiddal is össze nem köti.

Ezt megelőzően, évek hosszú során át folytak meddő kísérletek egy hidépitő érdekelttség összehozására, mert a kormány csak az esetben volt hajlandó a hidat kiépíteni, ha annak költségeihez Csongrádvármegye, Szentes és Csongrád is, erejüket meghaladó mértékben hozzájárulnak és V a d n a y Andor dr. ékesszólásának meggyőző ereje kellett hozzá, hogy a kereskedelemügyi minisztérium a megyével és a városokkal szemben támasztott követeléseinek tarthatatlanságáról meggyőződve, a hidat államköltségen építse meg.

Ezért legyen az új hid forgalomba adásának alkalmi ünnepén első szavunk a hald és kegyeletos érzés megnyilatkozása V a d n a y Andor emlékezte iránt.

A hid ünnepies forgalomba adása, mint már mondtuk, f. hó 3-an történt. Ekkor gyűltek össze délelőtt 9 órakor a vármegyeházánál a hivatalos hatósági személyek; a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében Szántó Albert miniszteri tanácsos és műszaki tanácsos, az államépítészeti hivataltól Alt Miksa kirendeltségi főnök, továbbá a Zsigmond di Béla és társa cég, a Schlick gyár, a Danubius-gyár, resicai vasgyár és a Weitzer-gyár kiküldött mérnöki szakközvegi, mint amely gyárak és cég a hid alapozási, falazási és vas munkáját végeztették. Kellmetlen, esős idő mellett ment végbe a tranverzális út hidhoz vezető szakaszának közigazgatási bejárása, mely úton a küldöttség Csongrádra köcsözött át, ahol délben társasbéd várta őket és ahová délre a vármegye részéről Csató Zsigmond dr. főispán Cicatricis Lajos dr. alispán, Mátyéffy Kálmán főjegyző, Szentes részéről pedig Mátyéffy Ferencz dr. polgármester is átúztak.

A társasbéd után, nagyszámú csongrádi vendég kíséretében a hidhoz utazott vissza a küldöttség. A hiddal ekkor már, a kellmetlen idő dacára, Szentesről és Csongrádról szép számú közönség gyülekezett ki, hogy tanúja legyen a hidavatás ünnepi aktusának.

Porubszky József csongrádi plebános szentelte be a hidat, melyet az egyházi szertartás után a miniszteri kiküldött szép beszéd mellett adott át a közforgalomnak, amire a vármegye nevében Cicatricis Lajos dr. alispán mondott köszönetet a kormánynak a hidépítésért.

Visszatérve Szentesre, a vármegyeházán

a jegyzőkönyv megszerkesztésével és aláírásával zárult az emlékezetes, szép ünnep.

Esti 8 órakor, Szentesen, a Petőfi-szállásban lakoma fejezte be az ünnepséget, melyre nem nagyszámú közönség gyűlt ugyan össze, de jól esett e mellett látnunk, hogy ebben a gazdaosztály is szépen volt képviselve.

Természetes, hogy pohárköszöntőkben sem volt a lakoman hiányosság. Az első pohár köszöntőt, melyet a társaság állva hallgatott meg, Csató Zsigmond dr. mondotta a koronás királyra. Utána Cicatricis alispán Hieronymi kereskedelemügyi miniszterre és képviselőjére, Szántó Albert min. tanácsosra mondott lelkes tószót, aki viszont pohárköszöntőjében a főispánt, az alispánt, és Csongrádvármegye közönségét éltette. Egészen hajnalig együtt maradt a társaság kedélyes vigadkozásban s a csongrádi vendégek közül néhányan éjfélkor indultak haza, kipróbálni az új hidon az éjjeli útazást.

Gazdasági ismétlő iskolák felállítására.

Már a Széll-kormány belátta annak idején, hogy a gazdasági szakiskolák magukban véve képtelenek megfelelően szükséges számú gazdákat nevelni, amellyel pedig az ezekben kiképzett gazdák nem is valók az alsóbb rendű gazdasági munkák végzésére, mert hiszen egész más, sokkal fontosabb és felelősségterhebb az ő feladatuk; nevezetesen a munka helyes vezetése, irányítása.

Ezzel azonban még nem igen lehet valami jelentősebb eredményt felmutatni, mert egyáltalán nem érhető el a kívánatos cél az által, ha kizárólag a magasabb értelemben véve szakképzettséggel bíró egyének értenek a gazdászathoz, míg ellenben az egyszerű, mindennapi gazdasági munka végzésére hivatott földmivesek, — mondjuk a gazdasági cselédek vagy munkások csak amazok dik-talása, magyarázata nyomán tudnak valamelyest az okszerű gazdaszatban eligazodni.

Nagy és döntő jelentőséggel kétségte-lenül csak az bírhat, ha a földmivelő nép maga is érti az okszerű, gyakorlati gazdaszat minden módját, tudja és elsajátítja annak minden mesterfogását.

Ennek a megismerése vezette a lelépott kormányt arra a gondolatra, hogy minél nagyobb számmal, minél tömegesebben létesítsen gazdasági ismétlő iskolákat, mely intézmény — az eddigi tapasztalás szerint — minden tekintetben életrevaló és az egyszerű föld népének gazdasági kiképzése tekintetében a legszebb eredményekre jogosít fel. Ezért is adott a kormány, ren delet útján, egységes szervezetet ezeknek a gazdasági ismétlő iskoláknak. A rendelkezés úgy szólt, hogy minden olyan község köteles gazdasági ismétlőiskolát állítani, melynek lakosságát tulajnyomóan földmivelők képezik, ha legalább 40 ismétlőiskolás van a községben.

Mostanában az ország számos vidékén állítanak fel ilyen gazdasági ismétlőiskolákat, amelyekben hovatovább a televény magyar föld célszerű kiaknázásához, okszerű meg-

munkálásához érfő, szaktudó, értelmes földmives-nemzedék fog felnevelkedni és amennyire ennek örülni fogunk, épp annyira tölt el bennünket mély szomorúsággal az, hogy vármegyénk községei, — egy-kettő kivételével — bár népességüket jóformán a maga egészében földmivesek képezik, mondhatni az utolsó helyen áll az országban e gazdasági ismétlőiskolák állításában is.

Pedig minden irányban csak üdvös eredmény, jelentékeny haszon várható attól, ha mindenütt, minden községben létesül az ismétlő gazdasági iskola. A magyar földmivelő népet képezni ki lehet oktatni, gazdasági ismereteit tetemesen lehet gyarapítani ezekben az iskolákban, aminek előnyeit pedig nem csupán a nép élvezi, hanem maga az állam is, mert a föld, szakértelem nélkül való gazdálkodás hijján nem hozza meg azokat a gyümölcsöket, miket tőle elvárunk, míg hozzáértő mívelés mellett a legjobb eredménnyel kecsesget.

A már eddig is tekintélyes számmal létesült gazdasági ismétlő iskolák rövidesen egy egész nemzedék juttatnak szélesebb körű, alapos gazdasági ismeretekhez, amelyek segítségével és amelyeknek főhasználásával az amugy is dolgoz, munkakezdvelő és földjén imadattal csügő földmives népre nyilván szebb napok viradnának; — amit a jelen szomorú és vigasztalan idők gazdasági valóságai után bizony már nagyon megérdemelve a magyar nép.

Ami iránt általános az érdeklődés orszáeszerte, amit kedvvel csinálnak meg a nemzetiségi vidékek mindenütt, — ne legyenek mi itt Csongrád vármegyében, a magyarszág szívében az iránt bűnös közönynyel, de táradozzunk azon, hogy vármegyénk minden községben mielőbb meglegyen a gazdasági ismétlő iskola.

A szegény ember hitele.

A kereskedőnek és iparosnak egyik lét-alapja a bizalom s ezt megszerezni a legfőbb morális kötelesség. De sajnos, a mai korban a bizalmat nem a személy erkölcsi oldaláról itélik meg, hanem, terde módon, a személy anyagi oldaláról.

Ebből következőleg, a hitelnyújtásnál tapasztalhatjuk leginkább azt a körülményt, hogy sok szegény, de becsületos kisegyszintencia, ki csekély hitellel segítse önmagán, nem tud néminemű támogatashoz, segélyhez jutni.

Pedig hány száz és száz pénzszükében levő, megszorult ember van nálunk. És mennyi közöttük a jóra való, törekvő munkas ember. De hat gyéren telik a keresetből, nagy a család és enni muszáj. Tamasza nincs, nem tudja kihez forduljon, vagy ha tudja is: nem adnak, kifogasokat mondanak, ürügyekkel hozakodnak elő, csak éppen azt nem mondják nyíltan, ösztintem a megszorult embernek: »Van, de nem adok, mert féltem a pénzem.«

Utolsó reménység volna még a pénzkölcsönt illetőleg a kisebb bank, vagy hitelszövetkezet. Sovány remény! A tömérdek számmal lévő hitelintézetek nem adnak derűborúra kölcsönt, nekik egy ember nem elég, hanem három személyre van szükségük, a felvevőre és két kezesre.

A karácsonyi alkalmi vásár leszállított árak mellett

Szénásy Hoffmann és Társa

24—1 selyemáruházában

Budapest, IV. Bányász-utca 4 szn.

november 9. től december végéig tart, mely alkalozással

a következő árak adatnak a feltűnő olcsó árak mellett:	
Mintázott pongis és liberty mtrje	65 krtól
Sima liberty	75 „
Szines csikos selyem	85 „
Sina és sohottisch louisine	1.15 „
Mintázott chiné és louisine	1.20 „
Mosó bársony minden színben	50 krtól
	stb. stb.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Ha már talál is két jóállót a megszorult, szegény ember, akkor még nem bizonyos a kölcsön megszavazása. A kezeseket kevésbé jóknak találják, nem nyújtanak elég garanciát a kölcsön összegre. A kölcsön kerőt hitelképtelennek mondják, nincsenek biztosítva a felől, hogy a felveendő kisebb összeg után a felveendő csekély rátaikat be tudja-e tartani.

Az figyelmen kívül marad, hogy a kölcsönkerőnek a legbecsületesebb szándékai vannak. Azzal nem törődnek a hitelintézetek mogorva emberei, hogy miképp gondolkodik a megszorult, jóra való, tisztességes ember, hogy tudniillik némely pénzségély révén nagyon szépen tudna boldogulni. volna kitaratása, több munkát végezhetne és jövedelmét fokozná s aztán a nagyobb keresetéből pontosan és örömmel fizetné a részleteket.

Hisz ha volna a megszorult embernek pénze, ha volna valamije, mely értékét képvisel, nem igen fordulna pénzkezsőnért, szívesebben takarítaná meg azt az összeget, mit kamatokban és egyéb felmerülő költségekben megfizetni kéne.

Szóval, nehezen jut a kisember pénzhez, bármilyen égető szüksége is volna rá s bármennyire is hozzásegíteni némi segély sorsának, helyzetének előmozdításához.

Megszűnt manapság már a hitellezest pl. oly kisiparosnak is, ki nem rendelkezik fénycs üzlettel, nagyobb anyagi vagyonnal, hanem közüldomással és ismert az illető iparos becsület és szorgalmas volta s így egzisztenciája, boldogulása érdekében el kell mindent követni, hogy bár kis összeggel is, de segítve legyen rajta.

Pedig nem is volna oly kivihetetlen annak megvalósítása, kiváltképpen a vidéken, hogy becsületes, józan, törekvő s jóhírnévek örvendő szegény kis embereket, ha megszorulnak, némi támogatásban, kisebb összegű kölcsönben részesíthetnénk.

Mindjárt megváltozának a mostoha, rossz viszonyok, kettőzött szorgalommal és buzgalommal dolgozóknak a segítségben részesült ember, mert volna kitaratása és nem fedelkeznek meg kötelezettségéről, a kölcsön visszafizetéséről, hogy alkalmilag újabb támogatást remélhessen.

Jellemző, hogy a szegény, szerényes eszközökkel dolgozó kisiparosnak hányszor kell hiteltelni tehetősebb, jobb viszonyok között élő vevőinek s noha nagyon raszorúna ezekre az összegekre, var türelmesen (sokszor hónapokig), míg pénzhez jut. És nekik, a munkás embereknek nem hitellez senki, noha becsületességükkel fogva csekély keresetükből, előbb és jobban fizetnek, mint a jobb módúak.

A bizalom ha megvolna a tetőtől-talpig becsületes, jóra való munkás emberek iránt, akkor más viszonyok költözének buskomor, szomorú világukba. Hiába, már úgy van, hogy szegény embernek szegény a szerencséje.

Ujdonságok

Szentes, 1903. december 6.

— Ipari tanfolyamok Szentesen. Az a kedvező eredmény, mely a szegedi kereskedelmi és iparkamara kerületben eddig rendezett, mintegy 15 ipari tanfolyam nyomán jött, arra készítette a kamarat, hogy még több ilyen tanfolyamot rendezzen a kerületben és ehhez a kereskedelemügyi miniszter támogatását kérje. A tervezet szerint Szentesen is rendeztetnék a jövő, 1904. év folyamán két szaktanfolyamot és pedig egy cipészipari és egy férfűrű szabászat tanfolyamot. Most érkezett meg az ipartestülethez az erre vonatkozó átirat azzal a megkereséssel, hogy a f. hó 12-ig tudassa a kamarával, vajjon akad-e elég jelentkező a tanfolyamokon való részvételre. Egy-egy tanfolyamra legkevesebb 20—20 jelentkező szükséges. A tanítás ingyenes. Nem kételkedünk benne, hogy ipa-

rosaink megragadják a kínálkozó alkalmat ipari szakértelmük tökéletesítésére és részvétükkel biztosítani fogják a kamara által Szentesre szánt két szaktanfolyam létesítését.

— Vásárhely-szent-miklósi vasút. A vásárhely-makó-nagyszentmiklósi vasút makó-nagyszentmiklósi vonalszakaszának megnyitása december hó közepére volt tervezve, de aligha valik be, hogy a kérdéses vasúti szakasz a mondott időben megnyitható legyen. Mielőtt ugyanis az ilyen vasutat megnyitják, azt előbb egy magasabb rangú állami hivatalnok járja be, aki elhelyezi az őroket és más alkalmazottakat. Az illető hivatalnok már ki is tűzte december 8-ra ezeknek a teendőnek a határidejét, de a balsors ügy hozta magával, hogy megbetegedett és beavatottak állítása szerint addig most mar semmi sem lesz a vasútmegnyitásból, míg az illető a betegségből fel nem épül.

— A ref. kör mai vallásos estélyén felolvas az egyház tanácstermében Zolnay Karoly nyug. főgymn. igazgató, a ki folytatja és befejezi »A reformáció és Luther Márton«-ról megkezdett előadását; utána pedig Kottvics Teruska l. a. szavalni fog. A felsőpartai körhelyiségben felolvassák: Takács János »Regi történetek«. Kaba Endre »A megtért bűnös« című; végül Vecseri Lajos tanító »Vig monológ«-ot ad elő.

— Főúri vadászat. Pallavicini Sándor őrgróf pusztaszeri birtokán f. hó 21-ke óta tart a vadászat, amelyre Miklós orosz nagyherceget is vartak, aki azonban — mint megintuk, közbejött akadályok miatt nem jöhetett. A vadászatban az őrgrófi páron, a hölgyvendégeken és Pallavicini Alfonz őrgróf majoreskon kívül résztvettek; Salmerberg herceg, Windischgrätz Károly herceg, Apponyi Géza gróf, Chermín gróf, Gudenus báró, Boldos Gusztáv központi inspektor és Novák József országgyűlési képviselő. F. hó 1-én Újmajor környékén folyt le a vadászat a következő eredményekkel: elcigittek 1461 nyulat, 387 fácánt, 15 foglyot és egy őzbakot; 2-án Pusztaszer táján volt a vadászat ezzel az eredménnyel: 2070 nyul, 400 tacán, 12 őzbak és 20 fogoly; csütörtökön Hanthaza mellett vadásztak és löttek 2231 nyulat, 269 fácánt, 12 őzbakot, 77 foglyot, 1 rokat és 3 baglyot. A vadászatot pénteken fejezték be a Homoki-major környékén.

— Tápéi bűnkrónika. Ami esztendőnkben állig esik meg egyszer, — a napokban gyilkossági merénylet híré vitte a telefon Tápérol a szegedi királyi ügyészséghez. Olyan csöndes kis falu bizony Tápé, hogy ha gyékényt nem fonnának benne, azt se tudná senki, hogy a világon van. Azért is olyan különös, hogy most egy bűneset zavarja fel a község bekés nyugalmát. Az eset pedig az, hogy egy részeges ember, akitől már elfordult az egész falu, merényletet követett el egy fiatal menyecské ellen, akivel éveik együtt élt, majd meg elhagyta. Pataki Péter a merénylő neve, aki f. hó 2-án reggel a volt szeretője: Domokos Erzsébet Eszter nevű leányához berontott és le akarta szúrni. A leány azonban szerencsésen megmenekült a haláltól, mert az élesre fent nagy kécs csak a ruháját tépte össze; majd kifutva szobából, egyenest a község házához szaladt, ahol panaszát előadta. Pataki letartóztaták és ellene az eljárást megindították. Kihallgatása alatt azzal védekezett, hogy őt a polgári bíróság a volt kedvesével szemben 6 korona követelés megfizetésében, marasztalta el.

— Izgató horgosi napszamos. A f. évi február 8-án országos vásár volt Horgoson, aminek öröme az ottani legénység néhány hevesebb vérű alakja parázs verekedést rög-tönzött az egyik lakikonyhán, vagy ahogy ezeket a sátrakat az ottani vásáros nép nevezi, — a duttonban. A verekedők közt volt egy Deák Imre nevű legény is, akit Gacsai György és Benedek Imre a közcsend érde-

kében karon fogtak, hogy bekisérjék a község házához. Mikor azonban ezt Deák András, a delikvens bátyja meglátta, odaugrott a csendőrök elé és a 200—300 főnyi tömeget lázítva, kiáltott:

— Hozzátok kaszát, kapar, verjék agyon a komisz kutya csendőröket, hiszen ketten vannak, ezeket megehetjük!

Erre a csendőrök partfogásuk alá vették Deák Andrást is, aki persze még durvább szavakkal támadt a hivatalos hatalom őreire. Deák Andrásal azért f. hó 2-án számolt le a szegedi bíróság, mely a bizonyítási eljárás befejezése után, igazgatás vétsége miatt 9 napi államfogházra, két rendbeli becsület-sértés miatt 100—100 korona pénzbüntetésre, nem fizetés esetén 10—10 napi fogházra ítélte el.

— Házipar-tanfolyam Tömörkényen. A földmívelési miniszter nagyon életrevaló ter-
vét valóitja meg most az alföldi község-
ben: a házipar szervezését. E célból, termé-
szetesen, tanfolyamokat kell rendezni így a
téli időszakban, amikor már nem igen akad
külső munka és mindenkinek van ráérő ideje
a tanfolyam hallgatásához. Mint levezetők
írja, Tömörkény községben e hó elsején vette
kezdétét a házipar-tanfolyam, Abonyi Károly
szaktanár felügyelte alatt. Összesen 41 tanít-
vány részesülhet egyelőre az oktatásban,
mert a többi jelentkezőnek már nem lehet-
ett helyet adni. A lakosság körében rend-
kívül népszerű lett ez a házipari-iskola, úgy,
hogy valószínű, hogy azt hamarosan ki kell
bővíteni. Nyoievan családnak ad kenyeret ez
a tanfolyam már most, a kezdet kezdetén.
Kosarakat, kékfeket, kerti bútorokat, székeket,
asztalokat készítenek a tanfolyamon. A föld-
mívelésügyi miniszter az iskola anyagszükség-
letére 500 koronát folyósított és ugyancsak
a minisztérium költséget terheli a szaktanár
és a szakmester fizetésé.

— Karácsony a közkórházban. Minde-
nütt, ahol csak az országban közkórházat tar-
tanak fent, meghonosodott az a szép, nemes
szív sugalta, emberies szokás, hogy közöda-
koszából karácsonyfát állítanak a közkórház-
ban apolt szegény betegeknek: hadd élvezzék
ők is, a családi kötelékek között, testi szen-
zenvedésük mellett kiragadottak, családias,
édes örömet szent karácsony ünnepének. Az
idén éri először ez a szent ünnep Csongrád-
vármegye közkórházát és e közkórházban a
snylódó betegeket az új, díszes kórházépü-
letben és talán nem hangzik el szavunk a
nélkül, hogy visszhangot keltene az ember-
barátok melegen érző szívében, ha most vá-
rosunk minden szép és jó iránt fogékony közön-
ségéhez, különösen lapunk olvasóihoz fordul-
junk a figyelmeztető kérréssel, hogy tegyük
lehetővé jótékony adományainkkal mi is, a
városunk falai között levő vármegyei közkór-
ház szegény betegeti jótésére egy karácsonyfa
állítását, amivel a jótét mellett, a kórügyon
snylő embertársainknak is nagy örömet szer-
zünk. A közkórházi karácsonyfára szánt ado-
mányokat bizonyára örömmel fogja fogadni
a kórházigazgató főorvos, Rimely Dezső
dr., aki ezt a nemes emberbaráti eszmét föl-
vetette, vagy a közkórház gondnoksága is és
az adomány nem kell szükségképpen, hogy
nagy értéket képviseljen, vagy lehet az pénz-
beli adomány is, amelynek összegén a kór-
ház igazgatósága, belátása szerint befogja bizo-
nyára vásárolni minden szegény betegnek azt,
amire éppen szüksége van, a felállítandó kara-
csionyfa díszül.

— Rablótámadás a dorosmai úton. Kolo-
mpar Ferencz dorosmai lókupec cigány
panaszt tett a szegedi kir. ügyészségben, hogy

a szegedi vásárról a feleségével hazamenet, a dorosmai úton egyszerre három lovas cigány toppant eléjük, akik közül az egyikben — állítása szerint — Feuer Rudolf lókupecre ismert — s akik őket ki akarták rabolni. Feuer erről értesülve, megjelent az ügyészségen és kijelentette, be is bizonyította, hogy ő Kolompárákat a jelzett időben, mikor — állításuk szerint — őket megtamadták, nem is láthatta, mert tájékán sem volt akkor a dorosmai útnak. Az ügyészség Feuer nem is tartóztatta le, hanem tovább folytatja a megkezdett vizsgálatot az állítólagos rablótámadás ügyében.

— **December időjárása.** Meteor az év utolsó hónapjának időjárásáról a következőket jelenti: A kitoréásokból keletkezett napfoltok olyan óriási nagyok és akkora területen voltak szétszórva, hogy október 31-én az erőhatás, mely ezen óriási kráterekben kitört, Parisban tavirózsavart és több helyen északi fényt is idézett elő delejes hatásával. A foltok bár november közepe táján elfordultak tőlünk, e kitoréások visszamaradt hatásai még mindig nem engedték a télies idő beálltát, úgy, hogy csakis a hegyek között és az északiabb megyékben volt eddig némi kis hóesés. November 26-án fordult át az egyik napfolt-csoportnak egy kis maradványa hozzánk, de 27-én már megsemmisült ez is, amit 28-án már megérett a légkörünk, amelyben fagyponot körüli hőfokkal, kellemetlen hideg, szeles időt kaptunk, a napon történt ciklonos hatás következményeként. December hó csomópontjai 4—7—9—15—20—21—22

— 25 és 27-re esnek és a bolygók állásából kifolyólag a 9, 21, 22 és 27-ikiek hideg jellegűek, míg a többi mind enyhének mondható. Az egyik foltcsoportról már tudni, hogy megsemmisült, így az ezt környékező erőhatások ciklonos, vagyis szeles, hideg jellegűek. A második szintén óriási folt november 29-én fordult át hozzánk, ugyanolyan állapotban, mint elforduláskor volt, amikor már tömörülni is kezdett és ha most még jobban tömörül, úgy e foltcsoport sem fogja melege befolyásolni a decemberi időjárást, úgy, hogy az a hideg is ebben a hónapban következhet el, ami az előző november hónapban csak kis mértékben tudott érvényesülni. Vagyis december valóságos téli hónapnak ígérkezik, melynek hidege, az eddigi adatokból ítélve, karácsony körül éri el a legmagasabb — illetve a legalacsonyabb fokot.

— **A kacsapecsénye.** Kacsapecsényére éhezett néhány hételőtt Gorda István sándorfalvi magyar. Ének idején elhallagott hát Tóth Sándor iparoshoz és annak ruccalómányából szépen elhajtott három darabot. A dolgot azonban kitudódtott és Gorda István a lopásért a szegedi törvényszék elé került.

— Igaz, hogy ellopta a kacsákat? — kérdi tőle a bíró.
— Mit tagadjam, ha igaz.
— Es miért tette ezt?
— Mert nagyon jó, kérem, a kacsapecsénye.
Ezért a jóért 3 napi fogházat kapott a magyar.

— **Köztségi és egészségügyi dolgok.** Lábos Endre dr. városi kerületi orvos két jelentést terjesztett be a rendőrkapitánysághoz. Az egyik jelentésben beszámol arról, hogy a kerületiek, III. és IV. tízdebe tartozó pékműhelyeket és szodavizgyárát hivatalosan megvizsgálta és azokat az alkalmakkal a köztségi és közegészség érdekének megfelelő rendben találta. A másik jelentése a kerületi orvosnak pedig szól arról, hogy a kerületben lakó szülész nők, akik szabályszerint minden évnegyedben kötelesek volnának nála jelentkezni és a könyveiket meg műszertáskáikat bemutatni, a múlt negyedévben ezt a jelentkezést elmulasztották, miért is a kerü-

leti orvos kéri, hogy őket a kapitányság kötelességük teljesítésére szorítsa.

— **Megvált földbirtokos.** Kókai János csongrádi földbirtokos az ősszel a szőlőjében séftál, mikor észrevette, hogy egy idegen ember bujkál a lugas mögött. Kókai rákiáltott az idegenre, aki Szvoboda János bérselegény volt, mire a legény minden ok nélkül nekiment Kókainak és alaposan elverte. Szvoboda a szegedi törvényszék, — hová az ügye került, — a napokban ellene megtartott főtárgyalás során, súlyos testi sértésért hat hónapi börtönrre ítélte, ami ellen főlbbeszét jelentett be.

— **Nyomdászok táncmulatsága.** A szentesi és csongrádi betűszedők elhatározták, hogy f. hó 20-án Szentesen, a városi színházteremben játéknocélú táncmulatságot rendeznek, a budapesti nyomdászszanatórium javára. A kedélyesnek ígérkező táncvigalom meghívott legközelebb küldik szét és a vigalomra már előre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A csongrádi hős.** Nagyvirtusú legény hírében állt Csongrádon Szabados János, aki mindig megmutatni kész, hogy ő nem riad vissza egy kis csetepatétól. Ez évi április havában a szőlők között összetalalkozott Pókai János nevű régi haragosával, akit rögvést meg is fenyegetett:

— No, öcskös, most a véredet veszem!
— Szeretném latni; felelt a haragos.
— Nesze, ha szeretnél; mondta Szabados és a kezében levő fűtykössel leütötte a legényt, a ki több hétig feküdt súlyos sebében. Szabados súlyos testi sértés miatt a törvényszék elé került, mely a f. hó 2-án tartott tárgyalás során 6 hónapi börtönnel sújtotta a nagy hőst.

— **A tüdővész pusztítása.** Az emberiség e leveszedelmesebb betegségével szemben még mindig ugyszólván tettetlenül áll az orvosi tudomány. A tüdővész egyre szedi áldozatait. Szomorú képet nyújt az a statisztika a tüdővész pusztításáról, amelyet a belügyminisztérium közül a Tuberkolózis című orvosi szaklapban. E szerint Magyarországon az 1902. évben tüdővészben elhalt 75.145 egyén. Az elmaradt szeptemberben 4774 egyén halt meg az egész országban ebben a rettenetes betegségben. Ebből az aránylag nagy számból Szeged város területére 19. Hmvásárhelyére 16 Csongrádvármegyében egyéb községeire pedig 31 tüdővész haláleset esik.

— **Garázdaütközés az iskolában.** Marschall Endre katolikus tanító jelentést tett a kapitánysághoz, hogy Szikszai István asztalosmester a f. hó 3-án reggel fél 8 órakor ittas fővel állított be az ő felesége: Marschallné által vezetett iskolai osztályba és ott garázdaütközés kiabált, hogy majd megmutatja ő, ki parancsol ott és kit ültet a tanító a gyermekek közül elsőnek. Majd a garázda ember berontott az ő osztályába is, ott kijelentette, hogy most ő parancsol és a gyermekek hazamehetnek. Eközben rángatni kezdte az egyik gyermek haját, amit egy másik gyermek, egy városi rendőr leányka meglátva, kifutott az osztályból és előhívta az apját, aki aztán Szikszait a rendőrségre kísérte be, ahonnan elszabadulva, azonban az ittas ember ismét berontott az iskolába, ahol akkor is olyan lármát csapott, hogy végre is újra az egyházi gondnok ment be az osztályba, ahonnan a garázdaütközést kilökte, kinek Marschall a szigorú megbüntetését kéri.

— **Tolvajlás és orgazdaság.** Maróti János dorosmai napszamos a nyáron alkáltsal behatolt Boros Istváné lakásába, amelyből egy selyemkendőt és több más apróságot emelt el. A selyem kendőt Tánacs Anorásnénak ajándékozta, aki így, orgazdaságért került a büntető bíróság elé. A tolvajlás és orgazdaság ügyében f. hó 2-án volt a szegedi bünyenyítő törvényszék előtt a főtárgyalás, melynek során a bíróság Tánacs Andrást 1 napi, Marótit pedig lopásért 8 napi fogházra ítélte el.

— **Védekezés a gyermekbetegségek ellen** csak akkor tökéletes, ha a gyermekek

ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, ha a gyermek a hidegbb évszak alatt csukamajolajat fogyaszt, mely célra legalkalmasabb a Zoltán-féle, mert kellemetlen íze, szaga nincs, könnyen emészthető és táptartéja igen nagy. Üvegeje 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Elítélt péklegény.** Andriskó János szentesi péklegény betört a munkaadója lakására és elloptott három korona készpénzt. Lopás büntette miatt állították ezért a szegedi büntető bíróság elé, mely a napokban tartott főtárgyalás során 6 hónapi börtönrre ítélte el.

— **A tanítók sorsjátéka**-nak húszasa, mint beműnkelt hivatalosan értesítenek, visszavonhatatlanul megtörténik f. évi december hó 28-án. A sorsjegyet, tekintettel arra, hogy a főnyeremény 80000 korona értékű gyémánt ékszer és a többi 999 nyeremény is mind nagybecsű értéket képvisel és hogy a sorsjáték tiszta jövedelme a tanítóegyletek jétkönyv intézményei és a Budapesti Újságírók Egyesülete segítéjalapja javára fordítatik, igen kelendő; és ma már nem sok sorsjegy vár eladásra. A tanítók sorsjátéka sorsjegyeinek ára 1 korona és minden dohánytösdében kaphatók.

— **Elítélt betörök.** Faggyas Lajos és Biró József horgosi szuharcok lopás büntetvével, Tilinkó Antalné és Tilinkó István meg tulajdon elleni kihágással vádolva állottak a napokban a szegedi törvényszék előtt. Elkövettek pedig ezt a bűncselekményt az által, hogy a f. évi február havában Huzsvár Andrást zárt padlásáról elemelték egy zsák kuloricit, majd egy héttel később övegye Szvet Matyasné szakszűcsületét törtek fel, ahonnan a pénzárak kifésztése után 6 koronát loptak. A pénz betették, a kuloricit pedig átadták Tilinkókéknak. A bíróság, a bizonyítási eljárás befolyézésé után Faggyast 6 havi, Birót meg 8 havi börtönrre ítélte el; Tilinkókék ellenben, bizonyítékok hiányában, fölmentette.

* **Szájpadlás nélküli fogak** feleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájboló kivenni nem kell, nem is lehet. Egy óra alatt tökéletesen lehet vele beszélni és ragni. Tíz évi jótállás. Barona J. egyedül specialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében, Budapest, Kerepesi-út 26 szám. Vidékiek aegvárhatják.

Menyasszony-selymek. 60 krtól II. Irt. 35 krajcárig méterenként, minden színben. Portó és vámentesen házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény forduló postával. **Henneberg-selyemgyár** Zürich. 1.

Irodalom.

A **»Vasárnapi Újság«** november 20-ik száma 28 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Csemegi és munkái« (arczképpel). Irtá Mikszáth Kálmán. — Költmények: Pásztoitól és Dömötör Páltól. — Regénytár: »Aranyfűst«. Regény. Irtá ifj. Korányi Frigyes (Goró Lajos rajzaival. — »A tudcs csajája.« Spanyol regény (képekkel). — »A czimlorak Elbeszélés, Irtá Gorkij Maxim Orosz eredetiből fordította Ambrózovics Dezső. — »A francia parlamentől.« Szigetvári stvántól. — »Képek Gémör vármegyéből.« (képekkel). — »Hunyadi János szobra Budapestén« (képpel Tóth István szoborműve után). — »A képzőművészeti társulat teli kiállításából« (képekkel Kemény, Knopp, Pataky, Vaszary, Reinfusz, Sesztróczy festményei és Horvai, Telcs és Szamovolszki szoborművei után). — »Uj hajózárat Fiume-New-York kuzt« (képekkel). Zerkowitz Emilől. — »Az ugrai választás« (Pillanatnyi fényképekkel az ugrai választásról). — Irodalom és művészet, Közintézetek, és egyletek, Sakkjatek, Képtalány, Egyveleg, stb., rendez heti rovatok.

A **»Vasárnapi Újság«** előfizetési ára negyedévre 4 pengő kor. »Politikai Ujdonságok«-kal és »Világhírmű«-vel együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-ú. 4. aj) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Népmű« a legelőbb újság a magyar nép számára, félvege 2 korona 40 fillér.

Vasúti-menetrend.

Érvényes 1903. október 1-től.

Szentes - Szolnok - Budapest:

Szentesről indul 5 óra 55 perc reggel, 11 óra 16 perc délelőtt, 6 óraker este.
 Tökéröl indul 6 óra 29 perc reggel, 11 óra 52 perc délelőtt, 6 óra 32 perc este.
 Kszmártonból 7 óra 11 perc délelőtt 12 óra 38 perc délután, 7 óra 22 perc este.
 Tszaföldvárról 8 óra 1 perc d. e. 1 óra 38 perc d. u., 8 óra 14 perc este.
 Pusztatenyőről 9 óra 5 perc d. e. 2 óra 42 p. d. u. 9 óra 19 perc este.
 Szajolról indul 9 óra 35 perc d. e., 3 óra 2 perc délután, 9 óra 41 perc este.
 Szolnokra érkezik 10 óraker délelőtt, 3 óra 28 perc délután, 10 óra 6 perc este.
 Budapestre érkezik 1 óra 10 perc d. u., 6 óra 40 perc este, 5 óraker reggel.

Budapest - Szolnok - Szentes:

Budapestről indul 10 óraker éjjel, 8 óra 10 p. reggel, 2 óra 15 perc délután.
 Szolnokról indul 3 óra 21 perc éjjel, 11 óra 31 perc d. lelött, 4 óra 48 perc délután.
 Szajolról indul 3 óra 52 perc éjjel, 12 óra 3 perc délután, 5 óra 18 perc délután.
 Pusztatenyőről indul 4 óra 16 perc reggel, 1. óra 24 perc délután, 5 óra 36 perc délután
 Tszaföldvárról indul 5 óra 50 perc reggel, 2 47 perc délután, 6 óra 42 perc éjjel.
 Kunszentmártonból 7 óra reggel, 2 óra 58 p. délután, 7 óra 33 perc éjjel.
 Tökéröl indul 7 óra 30 perc reggel, 3 óra 30 perc délután, 8 óraker este.
 Szentesre érkezik 8 óra 4 perc reggel, 4 óra 1 perc délután, 8 óra 30 perc éjjel.

Szentes - Hmvasárhely - Szeged:

Szentesről indul 4 óra 47 perc éjjel 8 óra 24 perc délelött 5 óra 39 perc délután
 Szegvárról indul 5 óra 10 perc éjjel, 8 óra 48 perc délelött, 6 óra 10 perc délután.
 Mindszentről indul 5 óra 48 perc éjjel, 9 óra 24 perc délelött, 6 óra 46 perc délután.
 Hódmező Vasárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 15 p. délelött, 7 óra 39 p. este.
 Szegedre érkezik 7 óra 55 perc reggel, 11 óra 17 perc délelött, 10 óra 55 perc este.

Szeged - Hmvasárhely - Szentes:

Szegedről indul 3 óra 30 perc éjjel, 2 óra 40 perc délután, 7 óra 20 perc este.
 Hm.-Vásárhelyről indul 7 óra 22 reggel, 3 óra 50 perc délután, 8 óra 36 perc este.
 Mindszentről indul 8 óra 26 perc reggel, 4 óra 54 perc délután, 9 óra 40 perc este.
 Szegvárról indul 8 óra 50 perc reggel, 5 óra 19 perc délután, 10 óra 3 perc este.
 Szentesre érkezik: 9 óra 10 perc reggel, 5 óra 38 perc délután, 10 óra 23 perc este.

Budapest - Félégháza - Csongrád:

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel 2 óra 30 perc délután.
 Félégházáról indul 12 óra 25 perc délután, 5 30 perc délután.
 Gátérről indul 12 óra 51 perc délután, 5 óra 58 perc délután.
 Kónyaszékről indul 1 óra 8 perc délután, 6 óra 16 perc este.
 Csongrádra érkezik 1 óra 25 perc délután, 6 33 perc este.

Csongrád - Félégháza - Budapest:

Csongrádról indul 9 óra 15 perc reggel, 1 óra 50 perc délután
 Kónyaszékről indul 9 óra 33 perc reggel, 2 óra 7 perc délután.
 Gátérről indul 9 óra 56 perc reggel, 2 óra 27 perc délután.
 Félégházára érkezik 10 óra 20 perc délelött 2 óra 50 perc délután.
 Budapestre érkezik 1 óra 25 perc délután, 7 óra 10 perc este.

Nyilttér.”)

Ki az a (Dr.?) És mire nézve nem csajja sejtelmé? — 177.

*)E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk

Felelősszerkesztő: BÁNFALVY LAJOS.
 Társ szerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ
 Kiadólagdonos „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

5095/kt. 1903.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósa, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sebők Lajos és neje Zsótér Anna végrehajtatonak Ambrus István és neje Nagy Agnes végrehajtást szenvedettek elleni 140 korona tőke, követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbírósa területén levő Mindszent községben és határában fekvő a mindszei 4272 sz. tjkvben A † 3158 hrsz. a. felvett beltelkes háza 346 korona; továbbá a mindszei 5373 szjkvben A † 2284/b. 1. hrsz. a. felvett ezelei dűlőbéli tanyaföldre 259 koronában ezennel megallapított kikiáltási árban az arverést cirendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi január hó 5-ik napjának délelött 9 óraker Mindszent község hazánál megtartando nyilvános arverésen a megallapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis, 34 korona 60 fillért és 25 korona 90 fillért készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentes, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1903. évi november hó 19-ik napján.

KATKICS kir. albiró.

17085. sz. 1903.

Temesvári vásár-hirdetés.

— Az ideai Temesvári Szt.-Miklós —

országos vásár

f. évi december hó 17 től bezárolag december hó 21-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra december hó 17-től csütörtökön reggel 5 óratól kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1903. november hó 28. an.

A városi főkapitányságtól

Bandl Rezsó

főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés-vásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi és iparvásár. 2-1

Kiadó lakás.

III. tized 45 szám alatt három utcai s egy udvari szobából álló lakás, mellék-helyiségekkel április 24-től hasznos-bérbe kiadó. — Ertekezni lehet a fenti szám alatt özv. Balogh Benedeknél tulajdonosnővel. 2-1

Palais hajfjító
 használatával a meg-
 őszült haj eredeti szí-
 nét nyeri vissza. A
 fejbőrt nem fesi, a
 ruhanemű föltot
 nem hágy, többi elő-
 nye, hogy a hajtűszó-
 ket erősíti és hogy
 teljesen ártalmatlan.
 Egy üveg ára 2 ko-
 rona. Főraktár Bu-
 dapest Petri Ottó
 gyógyszerárában, I.
 ker, Altília-körút 51.
 6-2

Házeladás.

Özvegy Vajda Jánosné I. tized 483. számú háza, a kisvölgyoldalon eladó.

Ertekezni lehet II. tized 249. szám alatt. 2-1

Kiadó üzlet és lakás.

A Bimbóházban egy üzlethelyi-ség berendezéssel lakással átadó, ugyanott családi változás miatt egy szoba butor eladó jutányos árban.

Tudakozodni lehet a helyszínen vagy Rónai Lajosnál.

**THE KING
 of Jamaica
 RUM**

Legfinomabb minőség! Eredeti töltés!
 Legnemesebb faj.
 Kiadós, tiszta és za-
 matos.

Egyedüli elárúsítóhely
 Szentes részére:
Szépe Károly
 fűszerkereskedésében.
Szentesen.

Sok pénzt!

100 koronáig kereshetnek havonként minden állású egyének, tisztességesen (melékkeresetnek is).

Közlebbit „Reell 71“ alatt a Merkur hirdetési osztályánál, Stuttgart. Bergstrasse. 52—34

Hirdetmény.

Vas- és fűszer-üzletbe egy jó fiú tanoncnak azonnal felvétetik:

Nyiry Sándor Utóda,

3—3 III. tized 40 szám.

Értesítés.

Tisztelettel hozom Szentes város n. érd. közönségének szíves tudomá sára, hogy lakásomat a kispiacról az I. tized 265. számú, zöldfa-útcái Kis Fried-féle házba helyeztem át.

Kispiaci házamnál egy rolós ajtóval ellátott üzlethelyiség, felsőretn pedig három hold hereföldem, apróvetemény termelésére, — azonnal kiadó.

3—2

Károlyi József.

Öregek és fiatalok!

Dr. Müller egészségügyi tanácsos kitűnő művét: A „Megzavart ideg és nemi rendszer alapos gyógyításáról“ vegyék igénybe. Ez a kitűnő munka 41 kiadásba jelent meg a kapható 1 korona 20 fillér vagy hasonló értékű posta értékpénnyel beküldése mellett (52—13)

Leon és Oláh

elsőrangú angol és francia női ruhakelme különlegességek

* * * * * árúháza * * * * *

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. Standard (volt Dreher) palota.

Felhívjuk az igen tisztelt hölgyvilág szíves figyelmét szolid és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, ahol a legszebb és kétségkívül a legdivatosabb speciális angol, francia és hazai gyártmányú kelmék kaphatók 1 koronától 22 koronáig minden árban.

Tisztesseges kiszolgálás! Versenyen kívüli olcsó árak! Mintákat az ország minden részébe, ugyanint 20 koronán felüli rendeléseket bérmentve küldünk.

10—8 Leon és Oláh.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásnak

Egger mellpasztillái.

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 17. 26-6 csakhamar meggyógyított

Kapható Szentesen: Müller Mór, Török János, Várady Lajos és ifj. Várady Lajos gyógyszer-tárában.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Szimesák Lajos

III. t. 563. számú háznál egy korcsmahelyiség lakással és pincével azonnal kiadó. — Ertekezhetni a fenti szám alatt. 3—1

KIVALÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

hűsítő készült és ennek tápanyagait tartalmazó izellen, könnyen oldódó Aibumose készítmény a legkiválóbb

erősítő-szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegségeknél, beteggyógyításoknál különösen esztendőgyermeknek, időseknek, nemkülönböztetve

Vas-Somatose

alakjában a sáphorosoknak lassú szívó és orvosiak által. Vas-Somatose nem egyéb 2% szerves vas-somatose vasat, a melyben alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gyorsan az étvágyat. Raktáron van az összes gyógyszer-tárakban és gyógyszerkereskedésekben.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben, föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind küző természetű) mert nagyobb része ha meg is, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgosnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven elütik házukat az egész szőlőterés idején a legkitűnőbb muskátly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megerőm s minczen oly ház, melynek fala mellett a legsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítésnek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leg-háládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinék ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

C Z I M :

Érmeiteki első szőlőültvénytelep Nagy-Kagya.

u. p. Székelyhid. 20-4

Minden verő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alatt említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac páriati intézet (Destillerie.) Camis és Stock Barcolában, Triest mellett ajánlja belföldi

GYÓGY COGNAC-JÁT

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

Egy palack 5 kor. fél palack 2 kor. 60 fillér. 10 palack rendelésénél 10% árengedmény.

Egyedüli elárúsító Szentesen **Szepe Károly** fűszerkereskedő. 52—15

Minden verő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alatt említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Valódi borpárolat.

Valódi borpárolat.

Egészséget a betegek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadította a török járm alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségől kitűnően ható szeret által.

A JURISICS-FÉLE PAKRÁCZI OSEPPÉK oly csodaszert tartalmaznak, melynek egy házban sem volna szabad hiányoznia, mert a Jurisics-féle **PAKRÁCZI OSEPPÉK** oly előnyös hatással bírnak, hogy MINDEN BAJ ELLEN használhatók és mindig csodaszert hatással van. A Jurisics-féle **PAKRÁCZI OSEPPÉK** legbiztosabban gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörögést, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos főfájást, gyomorégést, felbubogást, sápkört, szédülést és mindenfajta gyomorkatarást, de a legényesebb sikerrel alkalmazatik külsőleg is nevezetesen daganatok, égési sebek, szagattás és közsvényes bántalmaknál, mert a hol semmiféle szer nem használ, ott a JURISICS-FÉLE **PAKRÁCZI OSEPPÉK** már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hálaírat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakráczi oseppek megrendelhetők közvetlenül!

JURISICS PÉTER gyógyszerész **PAKRÁCZON** 439 részről szám

Árak használati utasítással, posta és ládaköltséggel:
12 üveg kor. 5.-- | 36 üveg k. 12.40 | Minden 12 üveg után egy Pak-
24 " " 8.60 | 48 " " 16.-- | ráci oseppek ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen fölülmulhatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

Ára: 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hideglelés és láz ellen kitűnő szer a „**Febri fuga**“, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.--, 6 üveg kor. 10.

Szlavoniai növénynedvből és „Febri Fuga“-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakráczi oseppek ingyen kapunk.

Jelszavam: **Egészséget a betegek, erőt a gyengének!**

Főraktár BUDAPESTEN:

Török József gyógytárában Király-utca 12.

Vidmarics Péter magyarítja a Pakráczi oseppek csodaszert hatását. 24-7

Olcsó pénz! 4% Olcsó pénz!

Aki birtokára hosszú

törlesztéses kölcsönt

akar, vagy ki drágább kamatú kölcsönt akar kifizetni az alábbi feltételek mellett és pedig:

1. Teljes készpénz kifizetéssel 100 koronájával:
 - 100 félévi részletekben minden 1000 kor. után 27 kor. 30 fill.
 - 80 félévi részletekben minden 1000 kor. után 29 kor.
 - 60 félévi részletekben minden 1000 kor. után 32 kor. 50 fill.
 - 40 félévi részletekben minden 1000 kor. után 40 kor.
2. 98 kor. kifizetéssel 100 kor. helyett:
 - 100 félévi részletekben minden 1000 kor. után 26 kor. 30 fill.
 - 80 félévi részletekben minden 1000 kor. után 28 kor.
 - 60 félévi részletekben minden 1000 kor. után 31 kor. 60 fill.
 - 40 félévi részletekben minden 1000 kor. után 39 kor.
3. 95 kor. kifizetéssel 100 kor. helyett:
 - 100 félévi részletekben minden 1000 kor. után 24 kor. 50 fill.

Forduljon egész bizalommal!

Ifj. Fazekas Antal és Társához

Szentes, I. ker. 200 sz.

Hol minden néven nevezendő biztosítást a legutányosabban elvállalnak. 10-8

Olcsó pénz! 4 1/2% Olcsó pénz

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik őrte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvet együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatramébb csudagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik ijűkört kicsapongások folytán erejűket veszítették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszerét magyarzó könyvecskével díjlatlanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki, aki ijűkört kicsapongások folytán nem bajokban, szellem-nyengeségben vagy chronicus betegségében szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak csudás és eredményesl gyógyítja meg az évek óta állandóan betegeket is. Öregék és ifjak irhatnak, az alatt jelzett címen a „State Medical Institute“-nak, honnan a próbacsomagot címűnkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeltetésűk végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet a borzalmas betegségek-ből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarúl is irhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diskreció mellett díjlatlanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarzó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenképpen azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden levél portómentesen küldendő.

Eladó ház

Ersek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

Legnagyobb nyereséggel
600000 márka

Szerencse jelentés!

A nyeresémekért az állam szavatol.

Első húzás december 17.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsjáték nyeresemény esélyeiben való részvételre, amelynél **10 millió 856.562 márhát okvetlenül nyerni kell.**

Ez előnyös pénzsorsjáték főnyeresémeyei a következők: a lehető legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben 600000 márka.

1 jutalom	a 300000 márka	1 nyeresemény	a 40000 márka
1 „	200000 „	4 „	30000 „
1 „	50000 „	5 „	20000 „
1 „	45000 „	3 „	15000 „
2 „	40000 „	16 „	10000 „
1 „	35000 „	40 „	5000 „
1 „	30000 „	100 „	3000 „
1 nyeresemény	100000 „	160 „	2000 „
1 „	80000 „	619 „	1000 „
1 „	60000 „	812 „	400 „
1 „	50000 „	75 „	300 „

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 111000 sorsjegyből áll, melyekre 53795 nyeresemény és 8 jutalom esik úgy, hogy csaknem fele a sorsjegyeknek biztosan nyer.

A legmagasabb nyeresemény az I. osztályban, a legszerencsésebb esetben 50000 márka, mely a II. osztályban 55000, a III.-ban 60000, a IV.-ben 70000, a V.-ikben 75000 a VI.-ikban 80000 és a VII.-ikben 600000 márka.

Az első oszt.-ra, melynek húzása hatóságilag 1903. dec. 17-re van megállapítva, a sorsjegy ára:

Egész eredeti sorsjegy csak 7 korona. Fél-sorsjegy csak 3.50 korona. Negyed sorsjegy csak 1.75 korona.

A következő osztályok betéti, valamint a pontos nyeresémnyegyek az állami címerrel ellátott hivatalos sorsolási tervezetből látható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindegyike a húzás után azonnal megkapja tőlem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyeresémnyepénzek kifizetését és szétküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérek. 18-13

A húzások közlegése folytán forduljon tehát megrendelésével azonnal, de legkésőbb

folgyó évi december 17-ig bizalommal

Heckscher Samuel sen bankuzletéhez, Hamburgban.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi-szer, a mely már több mint 34 év óta megbízható bodörzsölésiül alkalmaztatik köszvényes, csúszni és meghibészkenni.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokbana „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ czíggeljeggzéssel fogadjunk el. — 80 Ft. 1 k. 40 Ft. és 2 k. árban a legjobb gyógy-szertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógy-szerésznél Budapestben.

Lichter F. Ad. és társa,
cisz. és kiz. dírtól szállítók
Rudolstadt.